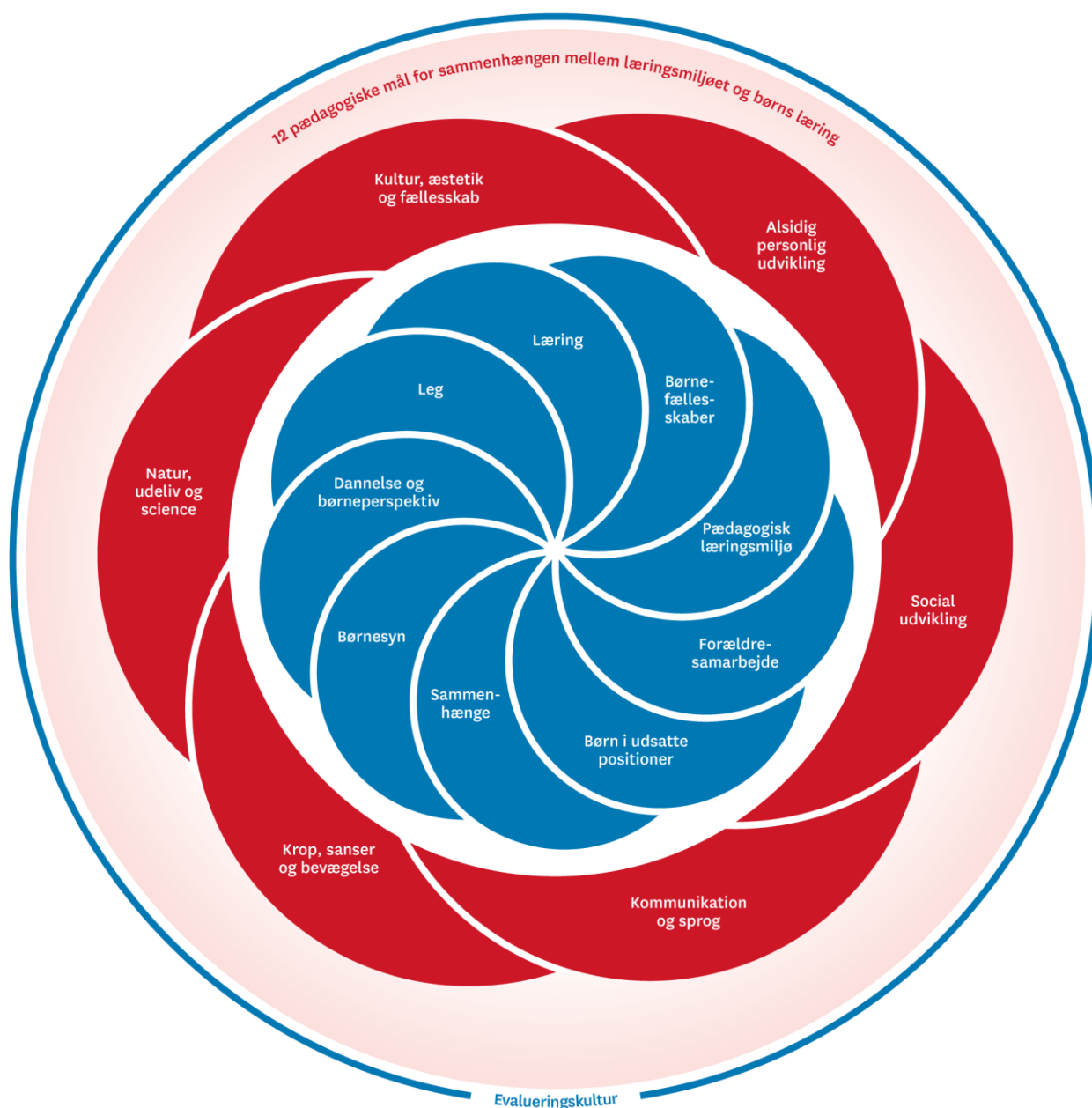

Pædagogisk læreplan for Duetten 2023-2025

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Vi er en kommunal daginstitution under Københavns Kommune bosiddende på to adresser – vuggestuen på Slotsherrensvej 81 og børnehaven på Højstrupvej 40

Vuggestuen har plads til 36 børn, som er fordelt på 3 stuer med 12 på hver. Stuerne i Vuggestuen hedder Brumbasserne, Sommerfuglene og Mariehøns.

Børnehaven har plads til 46 børn, som er fordelt på 2 stuer med 23 på hver. Stuerne i børnehaven hedder Vaskebjørnene og Skildpadderne.

Denne læreplan er udarbejdet i sommeren 2023, og er et resultat af en arbejdsproces mellem ledelse og medarbejdere i Duetten samt det pædagogiske udvalg i Klynge Radius. Siden 2004 har det været et lovkrav, at der udarbejdes pædagogiske læreplaner i alle dagtilbud. Målet med den pædagogiske læreplan er, at den skal være et redskab til at synliggøre, udvikle og vedligeholde fagligheden og det pædagogiske arbejde i Duetten.

God læselyst.

Pædagogisk grundlag

I dette materiale vil du blive præsenteret for det pædagogiske grundlag for vores klynge. Et pædagogisk grundlag handler om en fælles forståelse af det gode børneliv ud fra børnesynet, dannelse, leg, børnefællesskaber, læringsmiljøet og forældresamarbejdet. Vi har en forventning om, at vores medarbejdere efterlever dette menneskesyn samt vores mål og vision.

Den anerkendende tilgang og Klynge Radius' børnesyn danner den røde tråd gennem hele grundlaget. Vi mener, at et godt børneliv kendetegnes ved, at vi fremmer barnets trivsel, læring og udvikling, blandt andet gennem trygge læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende og der tages udgangspunkt i børneperspektivet. Forskning peger på, at kvaliteten af samspillet mellem barn og voksen er den faktor, der har størst betydning for barnets udvikling. Dette fokus skal bære præg af fokus på tilknytning til barnet. Nærvær, omsorg og interesse for barnet og dets udvikling skal være det primære fokus.

I Klynge Radius er vores vision, at alle børn skal kunne udvikle evnen til at tilegne sig viden på mange niveauer. De skal kunne fordybe sig, lære at fokusere og socialisere.

Alt dette for at udvikle et stærkt selvværd samt kunne indgå i sociale fællesskaber og derved i sidste ende blive livsduelige.

Livsduelig betyder: Med styrke og evner til at leve, fungere og udvikle sig.

For os hænger dette mål sammen med den styrkede læreplan og indgår som en del af det pædagogiske grundlag.

Arbejdet i Klynge Radius tager afsæt i Københavns Kommunes værdigrundlag med de fire kerneværdier: respekt, ligeværd, dialog og tillid. Med tanke på værdierne og gennem anvendelse af en anerkendende pædagogik skal medarbejderne møde børnene med respekt for deres forskelligheder. Ligeværdigheden kommer til udtryk ved, at alle børn anerkendes for deres individuelle behov og på lige fod tilgodeses i planlægningen og udfoldelsen af aktiviteter. Gennem dialog skal børn sikres medbestemmelse og medindflydelse på et grundlag, der er præget af gensidig tillid mellem børn, forældre og det pædagogiske personale.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

Klynge Radius' børnesyn skal være med til at understøtte det gode børneliv – forstået som et liv, hvor der er plads, tid og ro til at være barn, og hvor de tillidsskabende voksne giver barnet nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære at udvikle sig. Vi skal værne om børns ret til at være forskellige, og have øje for at børn udvikler sig i forskellige tempi.

Det børnesyn børnene i Klynge Radius skal møde er:

- At børn opleves grundlæggende som kompetente og selvstændige
- Børn har brug for udfordringer, omsorg, forventninger og tillid fra voksne.
- Børn ses som aktive skabere af egen læring og udvikling i rammer, de voksne er ansvarlige for.
- Børnenes bidrag er væsentlige og vigtige elementer i det pædagogiske arbejde.
- Barnet har værdi i sig selv.
- Barnet skal mødes med nærvær.

Dannelse og børneperspektiv

Dannelse er en erfarings- og læreproces, der ikke er bundet op på at skulle lære noget bestemt. Dannelse handler om, at værdier og viden forankres i barnets personlighed. Viden og værdier som barnet automatisk bruger, når det skal begå sig i verden.

I Klynge Radius støtter vi børns dannelse ved at støtte børnene i at forholde sig prøvende og nysgerrigt til verden omkring sig, og ved at give børn erfaringer med at være en del af et mangfoldigt og velfungerende fællesskab.

Medarbejdernes opgave med børns dannelse er at:

- Invitere barnet til at være aktivt deltagende i fællesskabet.
- At synliggøre og bekræfte forskellige perspektiver og behov i fællesskabet.
- Skabe rammerne for at børnene ser sig selv og hinanden på tværs af alder, køn, personlighed og

kultur.

- Give børn mulighed for indflydelse og deltagelse for at opnå begyndende forståelse for demokratiske principper.
- Prioritere børnenes muligheder for selv at øve konflikthåndtering og samarbejde.

Leg

Børns leg har en central plads i Klynge Radius, og legens egenværdi skal anerkendes. Dette gøres ved, at det pædagogiske personale skaber gode vilkår for leg, venskab og børnenes egne initiativer. Social og sproglig udvikling sker i legen, hvor medarbejderen kan give plads til og inspirere til forskellige typer af lege. Personalet skal bidrage til, at alle børn kan opleve glæde, spænding og engagement gennem leg – både alene og sammen med andre. Den voksne skal forholde sig nærværende, observerende og støttende, da leg er noget man skal øve sig på for at blive rigtig god til det. Pædagogen er aktivt deltagende i at styrke børnenes samspil.

Det pædagogiske personales opgave er at:

- Facilitere tid, rum og forskellige materialer, der inspirerer til forskellige typer af leg.
- Understøtte børnenes leg for at sikre legen kan udvikle sig. Personalet deltager i børns leg.
- Introducere en leg på baggrund af pædagogiske overvejelser, hvis et eller flere børn har svært ved at lege.
- Have en viden om børnenes nærmeste udviklingszone og positionere sig ud fra det.
- Sikre at alle børn har nødvendige legekompeterencer.
- Præsentere ideer, som børnene kan lege ud fra – bevidste refleksioner fra personalet om planlagte aktiviteter, som tilgodeser læringsmiljøet m.v.
- Have en forståelse for, at legen altid har betydning. For barnet er legen altid meningsfuld.

Læring

Børn lærer ved at udforske med krop og sanser, ved at undre sig og stille spørgsmål, ved at eksperimentere med materialer og gøre sig opdagelser. Ved at sanse deres omverden, udvikler børnene deres forståelse om verden og hvordan den hænger sammen. Børn lærer gennem kommunikation og sociale interaktioner, og skal bruge krop og sanser i læringsprocesserne.

Det pædagogiske personale skal understøtte læring ved at:

- Tage udgangspunkt i børnenes interesser, så deres læreprocesser altid opleves som meningsfulde og sjove.
- Have ambitioner om at børn skal lære alt det de kan.
- Vide at læring er livslang
- Hver gang vi giver børn mulighed for at kunne selv, vil de erfare verden omkring sig.

Børnefællesskaber

Sociale færdigheder er en forudsætning for at kunne trives i relationer med andre. Sociale færdigheder skal man lære, og man skal øve sig og eksperimentere med at fremprovokere forskellige reaktioner, der enten passer eller ikke passer til en bestemt situation. I Klynge Radius er der en fantastisk mulighed for, at børn kan gøre sig sociale erfaringer, hvor man først er den lille, som får hjælp af de store børn, og til sidst er den store, de små spejler sig i. I Klynge Radius arbejder vi med mindre grupper og kan derfor tilbyde en overskuelig børnegruppe, hvor der er mulighed for, at børnene kan udvikle tætte relationer med de andre børn.

Det pædagogiske personales opgave med børns fællesskaber er:

- At hjælpe og støtte børn i at mestre balancen mellem at varetage egne behov og tage hensyn til andres.
- At støtte børnenes initiativer til samspil med andre børn.
- At bidrage til at alle børn leger med andre børn, oplever at have venner og være en del af et børnefællesskab.
- At planlægge og facilitere læringsmiljøet, så børnene får fælles erfaringer, der giver dem fælles oplevelser.
- At veksle mellem at tage initiativ og sætte i gang og at afvente og være støttende.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Læringsmiljø er et nøgleord i Klynge Radius' pædagogiske grundlag. Når ordet 'læringsmiljø' fylder så meget i det pædagogiske grundlag, peger det på en udvikling i den måde lovgivningen forholder sig til den

pædagogiske opgave på. Fra at have fokus på børnegruppens trivsel og læring, er der zoomet ud, og vi er nu også optaget af de voksnes rolle i barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. I Klynge Radius skaber vi gode læringsmiljøer for børnene. De spørgsmål, der stilles i klyngen, er derfor: Hvad gør det pædagogiske personale, som skaber et godt læringsmiljø for barnet? Hvordan understøtter pædagogen, at det læringsmiljø hele tiden tilpasses børnegruppens sammensætning?

Det pædagogiske personales opgave er at:

- Skabe læringsmiljøer med muligheder for, at børnene kan gøre sig forskellige erfaringer.
- Evaluere og justere på det fysiske læringsmiljø såvel som den voksnes rolle i forhold til barnets læring.
- Vide at et læringsmiljø kan opstå i relationen og ikke kun som et fysisk afgrænset område.
- Tage udgangspunkt i børnenes interesser og behov.
- Udforske læreplanstemaerne ud fra de mål, der er sat.
- Skabe læringsmiljøer, der med organisering og rette rammer kan sikre udsatte børns livsduelighed.
- Skabe læringsmiljøer, der tager højde for de tre dimensioner "Being, belonging and becoming" (at være, at høre til og at blive) jf. vores erfaring med KIDS i 2018

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Når samarbejdet mellem enhederne og forældrene fungerer godt, kommer det barnet til gode. Forældrene er de primære voksne i barnets liv, og har det primære ansvar for barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. Derfor skal forældrene inddrages aktivt i samarbejdet om børnene. I Klynge Radius skal vi være i dialog med forældrene om, hvordan man i fællesskab kan fremme barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. Jo bedre forældre og enheder samarbejder, jo mere viden deles om barnet, der kan komme barnet til gode både hjemme og i enheden. Vi skal som pædagogisk personale tage initiativet til det gode forældre-samarbejde, hvor forældrene oplever, at deres input og viden er værdifuld, relevant og nyttig for det pædagogiske arbejde. Og hvor forældre oplever, at vores erfaringer og input er værdifulde for dem. Vi skal tænke det sådan, at forældrene skal inviteres ind i et samarbejde.

Klyngens opgaver i forbindelse med et involverende og aktivt forældresamarbejde er:

- Sikre at det daglige samarbejde er tillidsfuldt og konstruktivt.

- At byde forældrenes input velkomne.
- At der er rammer og aftaler for samtaler med forældre om deres barn.
- At der tilbydes ekstra samtaler ved behov – fx flersprogsfamilier, trivselsspørgsmål mm.
- Lægge op til naturligheden i, at forældrene bidrager aktivt til samarbejdet.
- Forældrene skal kunne spørge til råds, og vi skal have en kultur for at det er godt at give råd omkring børns udvikling.
- Forældrerådet bruges til at tale ind i hvad forældregruppen oplever og har af input fra deres perspektiv.
- Forældrene mødes i åben og ligeværdig dialog.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Arbejdet med børn i udsatte positioner er en del af det pædagogiske grundlag. Målgruppen er børn, som ved skolestart er i risiko for at mangle viden og færdigheder til at komme godt i gang med livet i skolen og blive livsduelige.

Med udgangspunkt i barnets udfordringer, rettes det pædagogiske fokus på at give det mestringsoplevelser i lege eller aktiviteter, hvor pædagogen har positive forventninger til barnet. Det pædagogiske personale skal være meget opmærksomme og reagere på tegn i børnegruppen på mulig udsathed (i kortere eller længere perioder) – har barnet fx ændret adfærd, udviklingsmønster eller viser tegn på mistrivsel?

Det pædagogiske personales opgave er at:

- Pædagogiske indsatser målrettet det enkelte barn foregår så vidt muligt ved at andre børn også deltager i aktiviteten.
- De voksne skal være opmærksomme på, at deres måde at tale om og med barnet er med til at skabe den måde barnet opfatter sig selv på.
- Ofte kræver det et tættere forældresamarbejde med forældre til børn i udsatte positioner.
- Dagligdagen skal være planlagt på en måde, så der tages højde for hvordan man kan tilgodese

deres behov ud fra de ressourcer, der er til rådighed.

- Når vi opdeler børnene i små grupper, giver det mulighed for at have en mere tæt og positiv voksenkontakt.
- Forme struktur og rutiner med udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe.
- Sikre en tidlig og differentieret tilgang til alle børn.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Klynge Radius tilrettelægger vi vores arbejde med de ældste børn i børnehaven, ved at give børnene mulighed for at møde nye udfordringer, fordybe sig, være vedholdende og udvikle deres nysgerrighed over for bogstaver, tal, mønstre, former osv. Vi har gennem et overgangsudvalg i klyngen skabt mulighed for en etablering af et målrettet læringsmiljø for de største børn i børnehaven. Gennem overgangsarbejdet får børnene i Klynge Radius positive erfaringer med at deltage i det sociale fællesskab.

Overgangsarbejdet handler ligeledes om, at børnene fortsat trives, lærer og udvikler lyst og mod til nye oplevelser.

Det pædagogiske personale har fokus på:

- At barnet udvikler kompetencer til at kunne indgå aktivt og deltagende i børnefællesskabet.
- At børnene ved, hvad det vil sige at være 'en god ven'.
- At børnene kan indgå i fælles aktiviteter – både dem børnene selv vælger og dem de voksne vælger.
- At barnet agerer nysgerrigt i forhold til sine omgivelser.
- At barnet kan mærke sig selv både fysisk og psykisk
- At barnet kan håndtere mindre konflikter selvstændigt.
- At barnet kan vente på tur og er i stand til at behovsudsætte.

- At barnet har mod på at bevæge sig og være i kontakt og kontrol med sin krop.
- At barnet opøver kommunikative kompetencer – fx at kunne præsentere sig selv, tage initiativer og sætte ord på egne handlinger og følelser.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi bruger lokalsamfundet på forskellige måder:

- Besøg på biblioteket/kulturhus
 - Legepladser i området
 - Parker og pladser som turmål
 - Metro, bybusser og S-tog – (af og til ture til Vanløse Station, men vi prioriterer ofte anderledes pga afstanden)
 - Overgangsarbejde til den lokale folkeskole
 - Fødselsdagsbesøg i hjemmet (gælder kun børnehavebørn)
-

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

- Voksenorden og voksenstruktur
- Stemninger og anerkendende følgeskab
- Hjælpsomhed og fællesskaber
- Marte Meo-forløb
- Legekultur
- Vi gør klar til dagen
- Genbrug og affaldssortering

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Praksis, systematik og organisering i vuggestuen:

- I vuggestuen arbejder vi i små grupper om formiddagen ud fra læreplanstema. I forhold til organisering af børnenes deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne deler vi børnene i alder eller udviklingszoner
- Hvordan arbejder vuggestuen med forældreinddragelse i forhold til læreplanstemaet?
 - Der bliver skrevet dagbog omkring dagen og fokuspunkter samt vedlægger billeder
- Hvordan arbejder vuggestuen med børn i udsatte positioner i forhold til læreplanstemaet?

- Vi sørger for at børnene føler sig inddraget og inkluderet i fællesskabet
- Vi tilpasser aktiviteten for børnenes zone for nærmeste udvikling
- Hvordan arbejder vuggestuen med at inddrage lokalmiljøet i forhold til læreplanstemaet?
 - Vi går tur til den lokale sø og ser på dyrelivet i søen
 - Vi går tur til Nørager legeplads og udfordrer vores sanser og motorik
 - Vi tager på togtur
 - Går tur til børnehaven om fredagen, så børnehaven bliver et kendt sted for børnene

Praksis, systematik og organisering i børnehaven:

- **I børnehaven arbejder vi i små grupper om formiddagen ud fra læreplanstema. I praksis, vi arbejder med en systematik, hvor vi tager udgangspunkt i læreplanstemaet. I forhold til organisering af børnenes deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne deler vi børnene i alder eller udviklingszoner**
- Hvordan arbejder børnehaven med forældreinddragelse i forhold til læreplanstemaet?
 - Udsender dagbog på aula til forældrene og fremhæver dagens tema og aktiviteter samt vedlægger billeder
 - (forældresamtaler/forældremøde)
- Hvordan arbejder børnehaven med børn i udsatte positioner i forhold til læreplanstemaet?
 - Små grupper ud fra hvad børnene har behov for
 - Sørger for at alle børnene bliver inkluderet
 - Alle er i legefællesskaber og har en ven
- Hvordan arbejder børnehaven med at inddrage lokalmiljøet i forhold til læreplanstemaet?
 - Besøg på det lokale fritidshjem
 - Besøg på bibliotek
 - Går tur i nærområdet
 - Tager hjem til fødselsdage

Derudover bor den pædagogiske metode Marte Meo også i dette læreplanstema. Marte Meo er en grundpille i klyngens tilgang til, hvordan vi møder børnene med anerkendelse og respekt. Der arbejdes med Marte Meo Metoden i klyngeudvalget Pædagogisk Udvalg, hvor indsatsen koordineres på tværs af hele klyngen.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Duetten vægter vi, at børnene:

- Lærer at møde andre anerkendende og respektfuldt
- Udvikler empati
- Lærer at være en god ven

I det daglige arbejde er vi anerkendende og har en ordentlig omgangstone. De voksne er gode rollemodeller, der taler pænt til hinanden, inspirerer hinanden og børnene og er hjælpsomme når behovet opstår. Vi motiverer børnene til at samtale og danne relationer og vægter den frie leg i afgrænsede legemiljøer.

Vuggestuen

Praksis, systematik og organisering

Praksis:

- Vi har en struktureret hverdag, hvor der er plads til børnenes egen leg og planlagte aktiviteter. I planlagte aktiviteter er vi både foran, ved siden af og bagved børnene. Vi ser ofte at de i egne lege gentager lege de har lært i planlagte aktiviteter og lærer det videre til de andre børn. Der drages ofte omsorg og de hjælper hinanden med at lære og forstå legene.

Systematik:

- I vuggestuen har vi en fast morgensamling kl 9, hvorefter vi går ud og får snack og vand og derefter går vi ud i små grupper og laver aktiviteter ud fra vores ugeplan.

Organisering:

- Som udgangspunkt er vi én voksen og fire børn pr gruppe. Når vi planlægger aktiviteter i grupperne, sætter vi børnene sammen ud fra hvad de har behov for. I visse tilfælde hvor et barn har haft det særligt svært, har vi konstrueret legen efter at dette barn opnår succes og de andre børn "ser" barnet.

Hvordan arbejder vuggestuen med forældreinddragelse i forhold til læreplanstemaet?

- Vi informerer forældrene via AULA om hvilke læreplanstemaer vi har i fokus samt skriver dagbøger om dagens gang.

Hvordan arbejder vuggestuen med børn i udsatte positioner i forhold til læreplanstemaet?

- I videst muligt omfang organiserer vi hverdagen sådan, at børn i udsatte positioner får ekstra opmærksomhed i forhold til deres individuelle behov.

Hvordan arbejder vuggestuen med at inddrage lokalmiljøet i forhold til læreplanstemaet?

- Vi fordeler os i mindre grupper og tager på ture, hvor vi fokuserer på nærvær, zonen for nærmeste udvikling samt hvad der optager os her og nu.

Eksempler fra hverdagen:

- Samling
- Benævne børnenes handlinger
- Aktiviteter i små grupper (børnemassage, sanglege, mm.)

Børnehave

Praksis, systematik og organisering

Praksis:

- Vi har en struktureret hverdag, hvor der er plads til børnenes egen leg og planlagte aktiviteter. I planlagte aktiviteter er vi både foran, ved siden af og bagved børnene. Vi ser ofte at de i egne lege gentager lege de har lært i planlagte aktiviteter og lærer det videre til de andre børn. Der drages ofte omsorg og de hjælper hinanden med at lære og forstå legene. F.eks. legen "hvad er klokken Hr. løve" bliver lært videre fra store til små.
- Vi har inddelt børnene i tre farvegrupper. De benævnes som røde, gule og grønne venner. derved føler børnene allerede, at de er en del af en vennegruppe. Dette giver dem et tilhørsforhold og et fællesskab. Når vi planlægger aktiviteter i farvegrupperne, sætter vi børnene sammen ud fra hvad de har behov for. I visse tilfælde hvor et barn har haft det særligt svært, har vi konstrueret legen efter at dette barn opnår succes og de andre børn "ser" barnet.

Systematik:

- Hver formiddag laves der planlagte aktiviteter med de respektive farvegrupper. Derudover er der også tid og plads til, at andre mindre grupper kan lave særskilte aktiviteter - herunder vores studerende, som i disse tidsrum ligeledes kan fokusere på og udføre deres planlagte aktiviteter med en mindre gruppe børn.

Organisering:

- Når vi planlægger aktiviteter i farvegrupperne, sætter vi børnene sammen ud fra hvad de har behov for. I visse tilfælde hvor et barn har haft det særligt svært, har vi konstrueret legen efter at dette barn opnår succes og de andre børn "ser" barnet.

Hvordan arbejder børnehaven med forældreinddragelse i forhold til læreplanstemaet?

- Vi informerer forældrene via AULA om hvilke læreplanstemaer vi har i fokus samt skriver dagbø-

ger om dagens gang.

Hvordan arbejder børnehaven med børn i udsatte positioner i forhold til læreplanstemaet?

- I videst muligt omfang organiserer vi hverdagen sådan, at børn i udsatte positioner får ekstra opmærksomhed i forhold til deres individuelle behov.

Hvordan arbejder børnehaven med at inddrage lokalmiljøet i forhold til læreplanstemaet?

- Vi fordeler os i mindre grupper/farvegrupper og tager på ture, hvor vi fokuserer på nærvær, zonen for nærmeste udvikling samt hvad der optager os her og nu.

Eksempler fra hverdagen:

- Lege med fokus på samarbejde
- Samling
- Benævne børnenes handlinger
- Store hjælper små (selvhjulpenhed)

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Højtlesning / dialogisk læsning, til samling / sange, gennem dialogen ved det pædagogiske måltid, rim og remser, samt når vi spiller spil som virker sprogunderstøttende. Vi sætter ord på børnenes og pædagogernes handlinger samt børnenes følelser og behov. Vi spejler barnets følelser og initiativer ved at sætte ord på mimik og gestik. Det gør vi blandt andet, ved nogle gange at gætte os til hvad vi tror barnet giver udtryk for og sætter ord på.

De fysiske rammer i institutioner gør at børnene bliver mere nysgerrige på deres omverden og bruger deres sprog til at beskrive, guide, fortælle dem noget.

De fysiske rammer gør også dagligdagen forudsigelig for børnene, at ved hver legestation, ved børnene hvad man kan lave/lege.

Legepakken (BOB), kan komme ud og give gode ideer. (konkrete ideer).

Legepakkerne bruges mere systematisk som en del af det sprogunderstøttende arbejde. Godt at få ideer for alle.

Vi retter et fokus på en kropslig tilgang til sprog og lege, der understøtter bevægelse i høj og lav arousal, samt et øget fokus på sanselige oplevelser.

Praksis, systematik og organisering fra vuggestuen:

I vuggestuen deler vi børnene i små grupper. De grupper er opdelt udviklingsmæssigt på forhånd af personalet. Vi arbejder med en systematik, hvor vi tager udgangspunkt i de givne læreplanstemaer, men hvor sprog altid indgår.

Når vi i vuggestuen arbejder med sprog og kommunikation gør vi det ved at have opdelt børnene i grupper, hvor en gruppe kan få dialogisk læsning, spille spil eller legepakken.

Til stuemøder planlægger vi aktivitet og grupper af børn.

Via dagbog og billeder fortæller/viser vi forældrene hvad vi har lavet igennem aula

Hvordan arbejder vuggestuen med forældreinddragelse i forhold til læreplanstemaet?

I aula bliver der skrevet ud, for hver gang vi skifter læreplanstema og hvad vi evt. vil arbejde med i forhold til det nye tema.

Fx med sprog og kommunikation. Vi går ture til andedammen og får talt om naturen.

Vi skriver også dagbog, med billeder der fortæller en historie om dagen.

Forældre bliver inddraget i børnenes hverdag og læreplanstema, både med korte samtaler i garderoben og til forældresamtaler.

- Hvordan arbejder vuggestuen med børn i udsatte positioner i forhold til læreplanstemaet?

Vi bruger sprograppen som et værktøj til at se hvilke områder man kunne styrke et barn/en børnegruppe eller de voksnes præg på et område.

Vi laver også SMTTE på udsatte børn, hvor vi finder nogle mål/handlemuligheder for at videreudvikle barnets sprog og sprogforståelse.

Vi laver grupper og aktiviteter på baggrund af TOPI-undersøgelserne.

- Hvordan arbejder vuggestuen med at inddrage lokalmiljøet i forhold til læreplanstemaet?

Når vi er på ture, kan det være planlagte ture til fx andedammen eller legepladsen, hvor vi kan benævne ting undervejs og have planlagte aktiviteter, der styrker sprogudvikling.

Det kan også være ikke-planlagte ture i lokalområdet, hvor vi kan være heldige at få øje på noget byggearbejde, en skraldebil, busser mm. og derefter tale om det og få sat ord på.

Praksis, systematik og organisering fra børnehaven:

I hverdagen arbejder vi med PIO-kort (pædagogisk intentionel organisering) hvor børnene er aldersopdelt. Vi ser på de enkelte børn og deler dem op i små grupper, hvor vi vurderer hvad det enkelte barn har brug for ud fra læreplanstemaerne.

Hvis vi f.eks. arbejder med sprog, vil de andre læreplanstemaer også indgå, selvom sproget er tonet lidt mere.

Eksempler:

Hver mandag er der en sproggruppe som, laver aktiviteter i multirummet "rytteren", som har til formål at sprogstimulere børnene. Vi bruger fx legepakken, hvor der er fokus på sprog og samarbejde.

Dialogisk læsning kan også blive brugt til en gruppe.

Via dagbog og billeder fortæller/viser vi forældrene hvad vi har lavet igennem aula

- Hvordan arbejder børnehaven med forældreinddragelse i forhold til læreplanstemaet?

I aula bliver der skrevet ud, for hver gang vi skifter læreplanstema og hvad vi evt. vil arbejde med i forhold til det nye tema.

Vi skriver også dagbog, med billeder der fortæller en historie om dagen.

Forældre bliver inddraget i børnene hverdag og læreplanstema, både med korte samtaler i garderoben og til forældresamtaler.

- Hvordan arbejder børnehaven med børn i udsatte positioner i forhold til læreplanstemaet?

Vi laver grupper og aktiviteter på baggrund af TOPI.

Vi laver også SMTTE på udsatte børn, hvor vi finder nogle mål/handlemuligheder for at videreudvikle barnets sprog og sprogforståelse

- Hvordan arbejder børnehaven med at inddrage lokalmiljøet i forhold til læreplanstemaet?
Der bliver i PIO-kortgrupper gået ture i lokalområdet til fx biblioteket, gået ture for at samle skrald/natur materialer.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnene bruger deres krop som redskab, de erfarer, lærer, oplever nye ting ved og med sig selv og i samspil med andre. Dette er et fokus hele dagen igennem.

I dagligdagen i Duetten understøttes børnenes kroppe, sanser og bevægelse gennem alle vores planlagte og, ikke mindst, vores ikkeplanlagte aktiviteter. Udover at børnene dagligt skal op og ned ad trapper, sidde på høje og lave stole, være selvhjulpne i dagligdagssituationer som fx toilet, garderobe, måltider, mm. laver vi aktiviteter som stikbold, fangeleg og frugtsalat, der er med til at fremme børnenes selvtillid, selvværd, sociale kompetencer samt deres mentale fleksibilitet og arbejdshukommelse.

Praksis, systematik og organisering fra vuggestuen:

Når vi i vuggestuen arbejder med krop, sanser og bevægelser, gør vi det både i planlagte og ikkeplanlagte aktiviteter, bl.a. ved at lave forhindringsbaner, lege med vand og sand, gå på opdagelse på legepladsen, vi øver selvhjulpnehed med børnene, de tager tøj af og på, hældes vand op i koppen, de hjælper med borddækning, osv. Alt bliver tilpasset det enkelte barns udviklingstrin.

Der bliver arbejdet med sanserne ved måltiderne når de mærker, smager og dufter de forskellige madvarer, og når de selv vasker hænder inden måltiderne

- Hvordan arbejder vuggestuen med forældreinddragelse i forhold til læreplanstemaet?

Vi er i løbende dialog med forældrene omkring selvhjulpnehed og hvordan de bedst muligt kan understøtte deres barn i deres udvikling.

- Hvordan arbejder vuggestuen med børn i udsatte positioner i forhold til læreplanstemaet?

Dette gør vi ved og være i små grupper, hvor der kan være mere fokus på det enkelte barn og de små fællesskaber.

- Hvordan arbejder vuggestuen med at inddrage lokalmiljøet i forhold til læreplanstemaet?

Dette gør vi ved og tage på ture. Vi tager bl.a. til Nørager legeplads, hvor de kan udforske kroppen og sanserne. Der bliver også hyppigt taget til søen, hvor de store vuggestuebørn lærer at gå ved siden af klapvognene og på den måde øver sig i at færdes i trafikken.

Praksis, systematik og organisering fra børnehaven:

Det fysiske læringsmiljø i børnehaven indbyder til, at alle børn i løbet af en børnehavedag får brugt hele kroppen og alle sanser. Både ude og inde er der legestationer, der stimulerer hele bevægeapparatet. Derudover arbejder vi også med high og low arousal og mindfulness hvor børnene får kendskab til kroppen gennem rolige aktiviteter, der kræver koncentration, samarbejde og fordybelse. Effekten her ses ved at børnene får denne ro integreret og bliver i stand til at lære videre til de andre børn.

En kropslig tilgang til skoleparathed ved hjælp af "Bedst sammen – legekapper".

Vi har et stort fokus på selvhjulpethed ved toiletbesøg, af- og påklædning samt ved måltider.

Zonen for nærmeste udvikling, følelsen af at mestre noget nyt.

- Hvordan arbejder børnehaven med forældreinddragelse i forhold til læreplanstemaet?

Vi er i løbende dialog med forældrene omkring børnenes selvhjulpethed, motorik og kropsfornemmelse, og hvordan de bedst muligt kan understøtte deres barn i deres udvikling.

- Hvordan arbejder børnehaven med børn i udsatte positioner i forhold til læreplanstemaet?

Med udgangspunkt i vores arbejdsredskab PIO-kort (Pædagogisk Intentionel Organisering), har vi brede muligheder for at inddrage børneperspektivet, børnefællesskaber, børn i udsatte positioner og selve legen i det daglige pædagogiske læringsmiljø. Ved hjælp af PIO-kortene kan vi i planlægningen og udførelsen af en given aktivitet, have børn i udsatte positioner for øje, og derved sørge for de bedst mulige inklusionsmuligheder.

- Hvordan arbejder børnehaven med at inddrage lokalmiljøet i forhold til læreplanstemaet?

Vi benytter os af de omkringliggende legepladser, der er i lokalområdet, som har nogle andre bevægelsesmuligheder.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
- Vi arbejder med nysgerrighed, ved at følge barnets spor og initiativer samt hvad det er optaget af. Dette gør vi gennem en undersøgende tilgang til naturen og det omkring os samt inddrager børnenes eksisterende viden og erfaringer.
- Læring, gåpåmod og naturen som læringsrum, natur / kultur, udeliv, menneskets forbundethed med naturen, bæredygtighed, naturfænomener, spirende matematisk opmærksomhed osv
- Vi opmuntrer og anerkender børnenes nysgerrighed og interesser ved at italesætte deres begejstring og følge deres initiativ, med positiv respons.

Praksis, systematik og organisering fra vuggestuen:

Vi udfordrer børnenes sanser ude i naturen ved at gå med bare tæer i sandkassen og på asfalten, vi leger og maler med mudder udenfor. Vi leger med vand, både med vandslange og bassiner.

Vi laver science-projekter, hvor vi bla. leger med kartoffelmel, sne, sæbe/sæbebobler og sanseposer samt hjemmelavet modellervoks og lavalamper med frugtfarve.

Børnene bruger deres taktile sans, og får lov at eksperimentere med naturen omkring dem.
Vi følger børnenes initiativ og bygger videre på det.

Vi har fokus på miljøet, hvor vi samler skrald og har en dialog om, hvad der ikke hører til i naturen samt laver plancher.

Plante-/blomster-dag med bedsteforældre.

Vi finder insekter og snakker om de forskellige dyr, vi finder. Vi tager på tur til andedammen og ser ænder og fodrer dem.

Børnene har fået kendskab til dyrelivet.

De er blevet bevidste om hvordan dyr ser forskellige ud, samt hvordan de bevæger sig.

De er blevet bevidste om dyreliv.

Vi har været ude i al slagsvejr både på ture og på legeplads.

Børnene har oplevet de forskellige årstider, hvilket vi også har arbejdet med under samling, bla en rim og remse-bog med årstiderne.

Børnene har haft oplevelser af varme, kulde og regn.

Natur, udeliv og science er noget vi arbejder med hele året rundt, men har særlig fokus på det i forårs månederne marts og april.

Praksis, systematik og organisering fra børnehaven:

I børnehaven kører vi videre på det spor, som vuggestuen har lagt. Vi kan tage på tur eller gå på legepladsen og kigge på insekter i vores insekthotel. Børnene bliver både formelt og uformelt introduceret til forskellige materialer og fænomener, årstidernes skiften osv. Børnene får med deres sanser også lov til at udforske forskellige materialer ude i naturen, men også ved at låne bøger om dyr osv

Vi har små grupper, så alle børn bliver set og personalet reflekterer over, hvad både det enkelte barn men også gruppen har brug for. På denne måde skaber vi nogle rammer og børnefællesskaber ud fra zonen for den nærmeste udvikling. Vi følger børnenes interesser og behov og skaber et læringsmiljø omkring det.

I marts og april måned har vi særlig fokus på natur udeliv og science. Her bliver de opdelt i mindre grupper, som hver arbejder med projekter inden for lærerplanstemaet.

I disse projekter har vi i forhold til naturen beskæftiget os med:

- Insekthotel
- Ormegård
- Presset blomster
- Sået karse/solsikker
- Skåret græskar
- Leget med vand og sne
- Brugt naturens materialer til kreative projekter.
- Vi har en gekko i et terrarie på en af stuerne
- Smagt på melorme
- Plante blomsterdag

I disse projekter har vi i forhold til science beskæftiget os med:

- Lava lampe
- Lavet en vulkan med eddike og natron
- Lavet modellervoks
- Smagt på nyt og spændene mad
- Sæbebobler
- Kartoffelmel og frugtfarve

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi understøtter målene ved at inddele børnene i små grupper, hvor vi har fokus på at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber. Vi understøtter børnenes værdier og fællesskab under vores samling, hvor vi synger fællessange. Vi inddrager andre traditioner i samlingen, hvor vi blandt andet snakker om højtider såsom jul, fastelavn, halloween herunder årstiderne. Eksempelvis bliver børnene introduceret for julemand, nisser, julemad. Det sker også igennem kreative processer, hvor vi blandt andet laver julepynt, årstidstræer og fastelavnsmasker. Vi tager også på tur for at få nye indtryk, vi dufter til foråret/vinter, ser på hvordan naturen ændrer sig ud fra de forskellige årstider, vi mærker/samler blade, hvor vi tager dem med hjem og maler bladene, maler det vi har set. Her bliver indtryk til udtryk – en smuk æstetisk erfaring børnene får med sig.

Vuggestuen:

- Hvordan arbejder vuggestuen med forældreinddragelse i forhold til læreplanstemaet?

Skriver dagbog hver dag og sender billeder ud på aula. Skriver månedsplaner, hvor vi skriver hvad vi har

fokus på i forhold til læreplanstema. Hele tiden i dialog med forældrene, hvor vi kort fortæller hvad deres barn har lavet i løbet af dagen. Vi hænger børnenes produktion/pynt på stuen, så forældrene kan se det da dette styrker barnets selvtillid og selvværd.

- Hvordan arbejder vuggestuen med børn i udsatte positioner i forhold til læreplanstemaet?

-vi arbejder hele tiden med små grupper både under vores pædagogiske aktiviteter og under måltiderne.
- Piktogrammer, forberede dem på hvad der skal ske.
-Topi, handleplaner.

- Hvordan arbejder vuggestuen med at inddrage lokalmiljøet i forhold til læreplanstemaet?

Vi bruger nærområdets legeplads (Nørager), søen, se tog på stationen, Husum bibliotek.

Børnehaven:

- Hvordan arbejder børnehaven med forældreinddragelse i forhold til læreplanstemaet?

- Vi skriver dagbog og lægger billeder ud på Aula så forældrene kan følge med.
- Når børnene skal så karse beder vi forældrene om at medbringe deres egen mælkekarton, på den måde er forældrene inddraget i processen.
- Når børnene har lavet pynt til stuen, at man italesætter det til forældrene, så de også kan se det. Dette styrker det enkelte barns selvtillid og selvværd.

- Hvordan arbejder børnehaven med børn i udsatte positioner i forhold til læreplanstemaet?

- vi arbejder hele tiden med små grupper, både under vores pædagogiske aktiviteter og under måltiderne.
- Piktogrammer, forberede dem på hvad der skal ske.
-Topi, handleplaner.

- Hvordan arbejder børnehaven med at inddrage lokalmiljøet i forhold til læreplanstemaet?

- Vi anvender legepladser i nærområdet, hvor vi flere gange har samlet grankogler, blade mm, som så bruges til krea-projekter.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

- Den gode historie
- Førstesamtale – evaluering af indkøring
- Feedback-kultur

- Klyngeudvalg (Pædagogisk Udvalg, Praktikvejlederudvalg, Overgangsudvalg m.fl. – hvordan forskellige indsatser igangsættes)
- Halvårlig gennemførelse af TOPI – evaluering af handleplaner
- SMTTE-model for børn/grupper af børn i udsatte positioner
- Afdelings- og personalemøder – mødeform (fungerer det?)
- Ressourceteam – indhold, emner, tematikker og effekter
- Personale- og klyngedage

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Hvert år på det sidste personalemøde vil vi evaluere læreplanstemaerne via årets ugeplaner samt de aktiviteter, der bliver udbudt. Vi vil kigge på, om vi har levet op til de mål og det indhold, som vi har beskrevet for hvert enkelt læreplantema. Vi bruger SMTTE-modellen som evalueringsredskab men også som en metode til at søsætte nye indsatser for det kommende år for hvert enkelt læreplantema. Evalueringen vil blive skrevet ind og opdateret i læreplanen løbende.

Etablering af en evalueringskultur i dagtilbuddet

”lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet. Hermed forstås, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring udvikling og dannelse”

Pædagogisk refleksion, metode og evaluering

Begrebet læringsmiljø er bredt og siger derfor ikke meget om kvaliteten af den læring, der foregår for det enkelte barn og den samlede børnegruppe hver eneste dag. For at kvalificere begrebet arbejder vi med pædagogisk refleksion, metoder og

kollegial sparring og evaluering i vores faglige fællesskab. Det sker blandt andet på afdelingsmøder, hvor vi tager bestemte tematikker op, reflekterer over indhold og den efterfølgende effekt for børnene

Vi tilstræber en kultur, hvor vi både kan modtage og give faglig sparring til hinanden, men det kan være en udfordring da medarbejderne generelt mangler redskaberne til at kunne foretage den type af samtaler. Dette er et opmærksomhedspunkt i Duettens lokale TRIO.

For at sikre nærvær og pædagogisk opmærksomhed på alle børn har vi, som udgangspunkt valgt at arbejde i mindre børnefællesskaber.

Vi laver trivselsundersøgelse på alle børn to gange årligt (TOPI)

Vi arbejder systematisk med planlægning med afsæt i et børneperspektiv og den aktuelle børnegruppe.

Vi holder stuemøder i middagsstunden hver anden uge, hvor børnegruppens trivsel drøftes

Vi afholder aftenpersonalemøder med pædagogisk indhold.

Vi arbejder alle med overordnede fælles fokuspunkter

Alle grupper bruger jævnligt materialet fra ”fri for mobberi” samt legekapperne fra bedstssammen.dk

Vi arbejder bevidst med indretning af læringsmiljøer der tilgodeser aktiviteter med høj og lave intensitet, sprogudvikling, leg

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluering af pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

[Pædagogisk læreplan](#)

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC